

Majoros Enikő

Indigókék öröm

Emma végzős lett. Az idén fejezi be a gimnáziumot, s ez nagyon sok költség-gel jár. Ballagási ruhát kellett varratnia: egy szép fekete, fehér gallérral díszített kosztümöt választott az osztály. Együtt mentek a lányok, jó hangulatban teltek a ruhapróbák, és az eredmény egy elegáns kosztüm lett. Emmának ragyogott a szeme az örömtől. Csak ő tudta, milyen áldozatot hozott a családja, hogy legyen ballagási ruhája és hozzá illő, tömött sarkú, fekete bőrcipője.

A bankettre külön pénzt gyűjtöttek, ez is kikerült. De bankettruhára már nem futotta. Közeledett az ünnepség, két hét volt még az eseményig. Emma gondterhelt volt, sokszor átnézte otthon a ruháit, de nem talált semmi olyat, ami jó lehetne erre az alkalomra. Az osztályban a lányok nagyon készülődtek, mindenki estélyi ruhát vásárolt. Egyre gyakrabban meséltek az új szerzeményeikről. Volt, aki szép, rövid vagy karcsú, hosszú ruhát választott. A beszámolókból kiderült, hogy egyesek külön cipőt is vettek az estélyi ruha mellé. Emma ilyenkor hallgatott, és örült, hogy legalább cipője van, már az is valami.

Emma nem volt elég csinos ahhoz, hogy minden jól álljon neki. Sokat küszködött a súlyfeleslegével, de a kosztüm kivételesen illett hozzá. Ezért is gondolta, ha nem marad más választása, akkor ő lesz a kakukktojás. Felveszi este is a ballagási kosztümöt. Úgyis csak egyszeri alkalom.

Szomorkodott, de már beletörődött a helyzetbe.

A hétvégén, mint minden szombat délelőtt, most is nagymamájához, Etushoz ment vidékre. A kert egy részét a szülei használták, így nyáron Emma feladata volt, hogy kimenjen szombatonként, és friss zöldségekkel megtömött hátizsákkal térjen haza. A nagy család örült bárminek, kellett az eleség. Etus elég fukar volt, pénzzel soha nem támogatta az unokáját. Emmának meg sem fordult a fejében, hogy akár kérhetne tőle ruhára valót, talán most az egyszer...

Etus furcsán viselkedett, amikor Emma megérkezett. Valamilyen érdekes öröm bujkált a szeme sarkában, és lelkesen mesélte, hogy a faluban nyílt egy turkáló, ahol talált magának egy kendőt és egy szép hálóinget. Etus nem kényeztette el a sors, de megtanult vigyázni mindenére, amije van. A ruhái katonás rendben, élükre hajtogatva voltak betéve a szekrénybe. Itt tartotta azokat a ruhadarabokat is, amiket külön a saját temetésére vásárolt. Többször meg is mutatta már a holmikat az unokájának, hogy ha bekövetkezne az, amitől tudat alatt szörnyen rettegett – de ezt csak Emma sejtette –, azaz ha idejekorán meghalna, akkor mibe kell majd őt felöltöztetni.

Emma mindig tehetetlenül hallgatta a nagymama figyelmeztetését, azt, hogy hol is van a szekrényben a ruha, amiben a másvilágra készülődik:

– Óh, nem kell neked ezzel foglalkoznod, Etus! – Majd a lány gondolkodóba esett, vajon nem volt-e sértő az, amit mondott...

Óvatos mozdulattal előkerült a gondosan összehajtogatott hálóing. Emma nem tudta, mitévő legyen, amint meglátta a két oldalt ízlésesen felvágott, indigókék ruhát. Fehér cérnával volt hímezve a dekoltázs, az ujjak mentén és az alsó szegélyénél. Jó volt az összhatás, és úgy tűnt, hogy az ő mérete. Emma tudta, fel kell, hogy próbálja ezt a ruhát.

– Mama, ez nem hálóing! Felpróbálhatom?

Etus csak nézett hunyorítva a szeme sarkából, de azért beleegyezett. Emma felvette a kék vászonruhát. A méret jó volt. Ragyogott a boldogságtól, megnézte magát a szobabútor üveges részében. Érezte, hogy előnyére kell fordítania a helyzetet. Tudta, hogy itt csak az őszintesége segíthet:

– Mama, tudod, két hét múlva lesz a bankettem, és nincsen alkalmi ruhám. Ez a ruha nekem pont jó lenne. Mama, ez nem hálóing! Nekem adod?

Etus megrökönyödött: az ő hálóingbéli ruha! Ő is meglepődött saját magán, amikor azt mondta:

– Jó, legyen a tied!

Látszott rajta, hogy nem akar több szót ejteni a dolgról. Sajnálta a háló-

inget. De azért meglepődött, milyen őszintén tud örülni ez a lány. A kendőt már nem mutatta meg. Becsukta a szekrény ajtaját. Így is elég megrázódtatással járt már ez a nap.

A ruhát gondosan becsomagolták. Emma soha nem érezte még magát ilyen könnyűnek, ilyen boldognak. Otthon kicsattanó örömmel újságolta:

– Anya, van bankettruhám! – Felvette, örült, tapsolt, forgott a szoba közepén. – Képzeld, Etus nekem adta.

Anyja bölcs mosollyal nyugtázta:

– No, legalább ez is megoldódott!

Emma a banketten is sugárzott az örömtől, a sok drága estélyi ruha között az övé különleges volt, olyan emmás. A lány máig meg van róla győződve, hogy neki volt a legszebb bankettruhája. Azt, hogy a nagymamája hálóingként vásárolta, szégyellte elmondani az osztálytársainak. Viszont ma is szeretettel gondol a történetekre.

Emma már közeledett az ötvenedik életéhez, de volt egy tükör, ami érthetetlenül szépnek mutatta. Ez az ő belső tükre, ami még ma is fiatalnak gondolja. Pedig az idő fura szerkezete próbálta megtörni ezt a képet. A belső örömünk egy bölcs tükörhöz hasonlít, ami képes szebbé tenni a dolgokat, és most indigókékre festette Emma emlékeit.

Talán az öröm színe is indigókék?

Sára néni

Takaros kis konyha is lehetne ez, ha Sára néni jajveszékelése nem töltené meg a teret az örökös sopánkodással és békétlenséggel. Az ajtóval szemben egy szép márványlappal díszített kredenc áll, egy ízléses, nagy tükör van hozzárögzítve. A tükörnek, a konyha díszének rendeltetése volt növelni a szűkös teret. Egy kétszemélyes, egyszerű ágy, néhány szék, egy kisebb asztal és egy örökösen duruzsoló csempespór volt még a konyhában. A tűzhely kölcsönözte az otthon melegét, biztosította az ételek elkészítésének a feltételeit. Sára néni már reggel korán kitakarította, tisztította, vasporozta a főzőlapját.

Mindenki egyszerre ébredt, mivel Sára kötelességének érezte, hogy felverje az egész házat. Aki úr volt az éjjel, az legyen reggel is úr, avagy aki talpon volt az éjjel, annak kutya kötelessége korán kelni! – mondogatta minden reggel fáradhatatlanul, gúnyos mosollyal az arcán.

Sára néninek három leányunokája volt, a fia, a menyé és a gyerekek a közös ház két szobájában próbáltak elhatárolódni a házsártos nagymama mindennapjaitól. De bármennyire is szerették volna, hogy az életük normális mederbe terelődjön, nem sikerült. Sára néni túl egészséges volt, folyton izgága, mindenhez jobban értett, mint a fiatalok. A kedvenc mondása volt: „Fiam, addig élsz, amíg én élek!”, majd becsapta maga mögött az ajtót, és mondta tovább a magáét a konyha négy fala között.

Amikor a menyé a közeli városba ment elintézni az ügyes-bajos dolgokat, vagy a legrosszabb esetben, ami-

kor a férjével együtt kellett hosszasan, estebe nyúlóan a városban elidőzniük, a három leányzót a Sára néni gondjaira bízta. A nagymama sopánkodott, de nem volt más választása, vigyáznia kellett a gyermekekre. Pedig inkább falukázott volna vagy a délutáni szentmisén foglalta volna el a jól megszokott helyét. De ilyenkor nem mehetett, a nyakába varrták a három gyermeket. A legkisebb alig volt négyéves, a középső leány hatéves lesz, a legnagyobb nemrég töltötte be a hetedik életévét.

Amíg világos volt kint, valahogy elváltak a gyermekek. De télen már délután öt óra körül sötétedett. Mindenki a konyhában toporgott. Sára lekapcsolta a villanyt mondván, hogy felesleges, a tűzhely fénye eléggé megvilágítja a konyhát. A három gyermek nézte a fények játékát a falon, a tűzhely lángnyelvei érdekesen, foltokban, hol itt, hol ott világítottak. A gyermekek csendben is ellehetek volna, dudorászva, játszadoxva, néha viháncolva. A középső leányzó grimaszokkal szórakoztatta magát és a testvéreit is. Majd vidáman fütyörészni kezdett, nem erőteljesen, csak úgy lányosan próbált csücsörítve fütyülő hangokat kicsalni magából. Sára nem bírta idegekkel, bosszantotta a lány pimaszkodása, de amikor meghallotta az újabb fütyörészést, akkor durván megrázta az unokáját:

– Te nem szégyelled magad? Lányoknak tilos fütyölni. Amikor egy lány fütyöl, akkor a Szűzanya sír.

A kicsik már nem szeppentek meg, nevetgéltek. Jól ismerték a nagymama

butaságait. Szinte már előre tudták, hogy mi után mi következik. Amikor mindhárman egyszerre akartak beszélni, Sára elkezdte a szokásos mondatát:

– Psszt! Csend legyen! Most szarik a pók! – de már ez a kijelentés sem mondott újat, jól ismerték.

Viszont Sára maga volt a meglepetés, folyton a faliorát nézte, amint elmúlt hat óra, egyre idegesebb lett, és sápi-tozásba kezdett:

– Mi történhetett velük, hogy még nem jöttek? Biztos, hogy elütötte őket valami!

A gyermekek nem tudtak ilyet elképzelni sem. A várost nem nagyon ismerték, itt falun nincs annyi autó, és kicsik voltak még. A legkisebb először csak hallgatott, de amikor Sára már teljes teátrális hangon ismételtette, hogy biztos elütötte őket a vonat vagy egy autó, szegény elkezdett sírni. A középső lány tovább grimaszolt. A nagyobbiknak meg fogalma sem volt, hogy mitévő legyen. Ő hitte is, nem is, Sára szavait. De a kicsit meg kellett nyugtatnia:

– Ne sírj, biztos mindjárt itt lesznek, hazajönnek! Nemsokára hazajönnek!

Szegények minden figyelmüket a kinti zörejeknek szentelték. Hallgatták, nem ugat-e Bumcsiri, a jó házőrző, nem csapódik-e a vaskapu, nem nyílik-e a bejárati ajtó.

Sára pedig egyre jobban belemerült a sápi-tozásba:

– Biztos történt velük valami rossz dolog! Már rég haza kellett volna, hogy érjenek! Biztos elütötte őket valami! – majd ismét megrázta a középső gyermeket: – Nem érted, hogy lányoknak tilos fütyölni?

A lány tovább bohóckodott. Pedig hogy hasonlítottak egymásra. A kö-

zépső gyermek pontosan olyan hajthatatlan volt, mint Sára. A grimaszai, a haja, a szeme állása pont olyanok voltak, mint a gyermek egykori Sára vonásai lehettek. Ezért nem bírta elviselni az unokáját. Éppen úgy viselkedett, mint az a kopasznyakú kotló, amelyik kiszemeli a legszebb kopasznyakú kiscsibéjét, és azt folyton a csőrével csipkedi, bántja. Talán azért, mert a kotló önmagára ismer? Ki tudja?

Sára és a kis copfos között nem csitult a vita. Majd a nagymama ismét rákezdet elveszett, világvége siránkozással:

– Biztos történt velük valami tragédia!

A gyerekek nem értették, hogy mi az a tragédia. Nekik már mindegy volt: álmosak, fáradtak, nyugösek voltak. Majd egyszer csak ott álltak a szüleik az ajtóban. A gyermekek mintha rémálomból ébredtek volna, szaladtak az anyjuk karjai közé. A nagyobbik gyermek vidáman megjegyezte:

– Olyan jó, hogy éltek!

Már Sára sem sopánkodott, örült, hogy megszabadult a gyermekektől. Késő volt, visszavonult a konyhájába. Ahol sok munka várt rá, mivel rend a lelke mindennek. Végre csend lett, készülődhetett az esti lefekvéshez. A párnája alól kivette a sötétben is világító rózsafüzért.

Azt hallottam egyszer, hogy kétféleképpen lehet csak imádkozni: szeretetből vagy félelemből. Az az érzésem, hogy Sára csak félelemből tudott imádkozni. Feloldozást valószínűleg kapott a félelmeire, de megbékélést nem. Újabb és újabb félelmei születtek, ha az egyik elmúlt, kreált magának másikat. Sára minden este imádkozott. A szeretet árnyalatait nem ismerte fel. Félt, imádkozott, és félt tovább...